

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/z-milosci-do-polski-80-rocznic/159431,Dziewczyny-z-AK.html>
27.02.2026, 23:40

Dziewczyny z AK

W 2022 r., z okazji 80. rocznicy przemianowania jednej z największych i najskuteczniejszych podziemnych organizacji zbrojnych w okupowanej przez Niemców Europie, polskiego Związku Walki Zbrojnej, na Armię Krajową, Biuro Współpracy Międzynarodowej Instytutu Pamięci Narodowej przygotowało spot o kobietach w AK.

Produkcja jest częścią kampanii IPN „Z miłości do Polski”, zainaugurowanej konferencją prasową prezesa Instytutu, dr. Karola Nawrockiego, i upamiętniającej wszystkich, którzy służyli w szeregach AK.

Większość z nich należała do młodego pokolenia, była w wieku, kiedy przede wszystkim chce się kochać, a człowiek zakochany jest gotowy do wielkich poświęceń. Powodem, dla którego tak wielu ludzi wstąpiło do AK, było gotowych podjąć walkę z okupantem i ryzykować życiem, była miłość większa i głębsza od młodzieńczego uczucia, miłość do Polski.

Przygotowując 80 biogramów żołnierzy, wystawy, konferencje i publikacje, IPN oddaje hołd wszystkim członkom Armii Krajowej. Film koncentruje się na młodych kobietach w szeregach AK, które w walce z okupantem straciły życie. Przybliżając sylwetki kilku sanitariuszek, łączniczek, kurierek, wywiadowczyń, i żołnierzy walczących z miłości do kraju i poległych w jego obronie, upamiętniamy tysiące takich jak one.

Są wśród nich Anna Smoleńska, pomysłodawczyni symbolu Polski Walczącej i ofiara KL Auschwitz, Janina Przysiężniak, łączniczka i sanitariuszka, którą komuniści zamordowali, gdy była w siódmym miesiącu ciąży, Zofia Jarkowska-Krauze, sanitariuszka poległa w Powstaniu Warszawskim osiemnaście dni po swoim ślubie, czy Wanda Węgierska, kurierka i wywiadowczyni ścięta w Berlinie.

Wyjątkowym elementem filmu jest jego ścieżka dźwiękowa. Kilkanaście dni temu skontaktował się z nami Allan Roy Wilson, kanadyjski muzyk, pisarz i nauczyciel, który przed dwudziestu laty przeżył osobistą tragedię. Zaproponował nam wykorzystanie piosenki swojego autorstwa „I Just Want You to Come Home” („Chcę tylko, byś wrócił do domu”), skomponowanej w hołdzie zmarłemu synowi, w wybranym projekcie upamiętniającym IPN. Właśnie tym utworem, wyrażającym ból po stracie bliskiej osoby i bardzo uniwersalnym w wymowie, postanowiliśmy zilustrować film o młodych kobietach z AK, które poświęciły życie dla ojczyzny.

Przed śmiercią Joshua Wilson powiedział rodzicom: „Zrobiliśmy, ile mogliśmy” oraz

„musicie żyć dalej”. Druga wojna światowa dawno minęła, a dzięki poświęceniu tamtego pokolenia my, Polacy, żyjemy dalej. Powinniśmy jednak pamiętać o tych, którzy w tym celu zrobili, ile mogli, i zapłacili za to najwyższą cenę.